

Binnen de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit hebben de onderstaande fracties de behoefte vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over de derde kwartaalrapportage CBS-stikstof- en fosfaatexcretie (Kamerstuk 35 334, nr. 125).

De voorzitter van de commissie,
Kuiken

De adjunct-griffier van de commissie,
Verhoev

Inhoudsopgave	blz.
I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie	3
Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie	3
Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdD-fractie	3
Vragen en opmerkingen van de leden van de SGP-fractie	4
II Antwoord/Reactie van de Minister	4

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de derde kwartaalrapportage en hebben daarover nog enkele vragen en opmerkingen. Deze leden zien een positieve ontwikkeling van de fosfaatexcretie. De derde kwartaalrapportage laat zien dat de fosfaatproductie verder gedaald is en daarmee kunnen de aanvullende maatregelen die de regering getroffen heeft om onder het fosfaatplafond uit te komen vervallen.

De leden van de VVD-fractie vragen wat de Minister bedoelt met de opmerking dat de «melkveehouderij wat betreft de stikstofexcretie scherp aan de wind zeilt». Deze leden lezen dat de stijging van de stikstofexcretie in vergelijking met vorig jaar wordt veroorzaakt doordat er meer jongvee wordt gehouden. Zij spreken de verwachting uit dat melkveehouders meer jongvee houden vanwege de huidige coronacrisis en het wegvallen van een deel van de markt (horeca). Kan de Minister daarop reflecteren en hoe wordt hiermee rekening gehouden? Welke andere (markt)factoren spelen een rol bij het langer aanhouden van het jongvee?

De leden van de VVD-fractie vragen de Minister om een reactie op het artikel «Cbb: RVO beslist te veel volgens de letter van de wet».¹ Wat betekent deze recente uitspraak voor andere nog lopende zaken bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (Cbb)? Deze leden weten dat er op 28 oktober 2020 nog 750 beroepsprocedures bij de Cbb liepen (Kamerstuk 31 490, nr. 287), hoeveel beroepsprocedures lopen er op dit moment nog? Zij vragen tevens hoeveel bezwaren er nog niet zijn afgehandeld. Waarom zijn deze bezwaren nog niet afgehandeld en wanneer verwacht de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) de bezwaren wel volledig te hebben afgehandeld? Kan de Minister uitgebreid reflecteren op de afwikkeling van de bezwaar- en beroepsprocedures? Deelt de Minister de mening van deze leden dat de afhandeling traag gaat en dit tot veel onduidelijkheid, onzekerheid en ongenoegen in de sector leidt? Kan de Minister een datum noemen waarop deze zaak afgehandeld zou moeten zijn? Wat is ervoor nodig om deze deadline te halen? Deelt de Minister de mening dat extra inzet op afhandeling noodzakelijk is omdat de opening van de fosfaatbank gekoppeld is aan de afwikkeling van de bezwaren door RVO?

De leden van de VVD-fractie vragen naar de stand van zaken rond de fosfaatbank. Hoe verloopt het proces (van voorbereiding) tot openstelling fosfaatbank nu RVO bijna alle bezwaren heeft afgehandeld en de fosfaatproductie onder het plafond zit? Deze leden verwijzen op dit punt

¹ De Boerderij, 2 december 2020, «Cbb: RVO beslist te veel volgens de letter van de wet».

naar de motie van de leden Geurts en Lodders (Kamerstuk 33 037, nr. 315) die de regering verzoekt de fosfaatbank niet eerder open te stellen dan na afwikkeling van alle bezwaren door RVO zodat alle melkveehouders, inclusief de knelgevallen, mee kunnen dingen naar een ontheffing vanuit de fosfaatbank.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de derde kwartaalrapportage van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) over de stikstof- en fosfaatexcretie door de Nederlandse veestapel en hebben hierover geen vragen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de derde CBS-kwartaalrapportage over de stikstof- en fosfaatexcretie door de Nederlandse veestapel en hebben hier nog enkele vragen over.

De leden van de D66-fractie lezen dat de melkveehouderij het sectorale stikstofplafond heeft overschreden en dat de excretie ten opzichte van 2019 fors is gestegen. Wat is de reden van deze stijging? Heeft het overschrijden van het sectorale plafond gevolgen voor de derogatie? Welke maatregelen treft de melkveehouderij om de stikstofexcretie zo snel mogelijk onder het sectorale plafond te krijgen? Het sectorplafond voor de categorie overig is zowel voor fosfaat en stikstof niet overschreden.

Tevens hebben de leden van de D66-fractie begrepen dat de geitensector nog steeds groeit, ondanks de geitenstop in alle provincies. Is deze groei terug te zien in de stikstof- en fosfaatexcretie ten opzichte van voorgaande jaren? Kan de Minister toelichten hoe het mogelijk is dat de geitensector nog steeds groeit ondanks de geitenstop?

Vragen en opmerkingen van de leden van de Partij voor de Dieren-fractie

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren vinden het uiterst onverantwoord dat de melkveesector in het eerste tot en met het derde kwartaal van 2020 het stikstofplafond overschrijdt. En alsof Nederland niet in een diepe stikstofcrisis verkeert, onderneemt de Minister nog geen actie. Voor deze leden is die afwachtende houding niet uit te leggen.

De leden van de Partij voor de Dierenfractie zijn van mening dat de stikstofexcretieplafonds, zoals vastgelegd voor de verschillende sectoren, nu al veel te hoog liggen. Zelfs wanneer de veehouderijsectoren qua uitstoot onder deze excretieplafonds blijven, is de stikstofdepositie die daaruit voortvloeit voor de meeste natuurgebieden veel te hoog. Deze leden pleiten er dan ook voor om de plafonds per sector stapsgewijs te verlagen, zodat de uitstoot onze beschermde natuurgebieden uiteindelijk niet langer zal overbelasten.

Maar ondanks dat deze stikstofplafonds zo hoog liggen, wordt het plafond voor de melkveehouderij alsnog overschreden. De leden van de Partij voor de Dieren-fractie vragen de Minister hoe dat mogelijk is: is de melkveehouderij aan het einde van 2019 en in 2020 uitgebreid en zo ja, hoe werd dat mogelijk gemaakt? Of wordt de overschrijding verklaard doordat met eenzelfde aantal koeien meer melk geproduceerd wordt?

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren herinneren de Minister eraan dat het wettelijk vastleggen van de sectorplafonds een voorwaarde was om derogatie op de Nitraatrichtlijn te krijgen. Kan de Minister vertellen wat de consequenties vanuit het Europese Nitraatcomité zijn wanneer uit de definitieve cijfers over 2020 blijkt dat de melkveesector het stikstofplafond heeft overschreden? Wat zal de consequentie zijn voor de derogatie in 2021 en de jaren daarna? Welke actie onderneemt de Minister nu om die consequenties te voorkomen?

Kan de Minister bevestigen dat, wanneer Nederland niet langer op deze uitzonderingspositie kan rekenen om meer mest uit te mogen rijden, dit kan betekenen dat er op korte termijn dieren (vervroegd) afgevoerd moeten worden naar de slacht? Kan de Minister bevestigen dat dat zou kunnen gaan om wel 20% van het aantal melkkoeien, omdat er voor hun mest geen ruimte meer is om deze uit te rijden? En deelt de Minister het inzicht dat een dergelijk groot drama voorkomen kan worden door zo snel mogelijk fokbeperkingen voor melkvee in te stellen?

Tijdens het algemeen overleg Mestbeleid op 4 november 2020 antwoordde de Minister op vragen van de Partij voor de Dieren-fractie dat zij de melkveesector waarschuwt dat deze aan het einde van dit jaar onder het stikstofplafond terecht moet komen. Op basis waarvan denkt de Minister dat de sector zelf actie gaat ondernemen en welke actie is dat? Deze leden brengen bij de Minister in herinnering dat ook bij het loslaten van het melkquotum de sector zichzelf niet in de hand had en snel de fosfaatsnormen overschreed. Zij vinden het volstrekt onverantwoord dat de Minister de verantwoordelijkheid opnieuw bij de sector legt.

Tot slot benadrukken de leden van de fractie van de Partij voor de Dieren dat het in het belang van dierenwelzijn, het klimaat, de stikstofcrisis en het verkleinen van het risico op zoonosen noodzakelijk is om snel veel minder dieren te fokken, te gebruiken en te doden in de veehouderij. Met een forse reductie van het aantal dieren in de veehouderij verkleinen we het mestoverschot en zal het niet langer nodig zijn om bij het Nitraatcomité te bedelen om de uitzonderingspositie die derogatie heet. De Minister moet hiervoor nu haar verantwoordelijkheid nemen en niet wachten tot de sector in actie komt of op repercussies uit Brussel. Het is noodzakelijk dat de Minister nu fokbeperkingen instelt voor melkvee. Graag horen deze leden van de Minister of en hoe zij hier vorm aan gaat geven.

Vragen en opmerkingen van de leden van de SGP-fractie

De leden van de SGP-fractie horen graag of het afromingspercentage van fosfaatrechten bij transacties op korte termijn teruggezet wordt van 20 naar 10%.

De leden van de SGP-fractie horen graag of het wetsvoorstel waarmee het mogelijk wordt gemaakt om per jaar een beperkte hoeveelheid fosfaatrechten te leasen voor de korte termijn zonder dat hierover afroming plaatsvindt op korte termijn naar de Kamer wordt gestuurd.

II Antwoord/Reactie van de Minister